

w sprawie wyrażenia opinii dotyczącej spełnienia warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz związku studiów ze strategią uczelni w ramach postępowania z wniosku Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie o pozwolenie na utworzenie studiów na kierunku fizjoterapia na poziomie jednolitych studiów magisterskich o profilu praktycznym, prowadzonego przez Ministra Edukacji i Nauki pod sygn. DSW-WSM.8014.6.2022.5.KR

§ 1

Na podstawie art. 245 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 258 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 574 z późn. zm.) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, po zapoznaniu się z opinią zespołu nauk medycznych i nauk o zdrowiu, wyraża:

negatywną opinię

w związku z tym, że nie są spełnione warunki prowadzenia studiów na kierunku fizjoterapia na poziomie jednolitych studiów magisterskich o profilu praktycznym.

Uzasadnienie:

1. Uczelnia nie uzasadniła przekonująco potrzeby utworzenia kierunku. Wnioskodawca nie przeprowadził analizy zapotrzebowania na ten kierunek kształcenia ani nie przeanalizował zapotrzebowania społecznego w kontekście kształcenia na tym kierunku już w istniejących uczelniach w regionie. Obecnie jest to 6 uczelni w Warszawie. We wniosku Uczelnia twierdzi, że „w świetle analizy dostępnej oferty studiów magisterskich w zakresie fizjoterapii pilną potrzebą wydaje się utworzenie kierunku, który propagowałby zastosowanie najnowszych, opartych na dowodach naukowych metod terapeutycznych ze szczególnym uwzględnieniem nowoczesnych technologii. Postępujący proces starzenia się społeczeństwa stał się w ostatnich latach palącym problemem społeczeństw wysokorozwiniętych. Zapewnienie osobom starszym dostępu do rehabilitacji wiąże się z koniecznością znacznego zwiększenia liczby wysoko wyspecjalizowanej kadry medycznej, w tym fizjoterapeutów”. Uczelnia powołuje się również na ogólne statystyki związane z rynkiem pracy fizjoterapeutów. Nie udokumentowano przeprowadzenia z interesariuszami zewnętrznymi konsultacji, których celem byłoby wypracowanie wspólnej, spójnej z oczekiwaniami otoczenia społeczno-gospodarczego koncepcji kształcenia lub przynajmniej uzyskanie wiarygodnej opinii potencjalnych pracodawców na temat przygotowywanego przez Uczelnię programu studiów.
2. Przyporządkowanie kierunku studiów do jednej dyscypliny (nauki o zdrowiu) nie znajduje uzasadnienia w opisie zakładanych efektów uczenia się, a także w proponowanych treściach programowych, np. w grupie zajęć z grupy B.
3. W opisie efektów uczenia się nie uwzględniono szczegółowych efektów uczenia się zawartych w standardzie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu fizjoterapeuty, przyjęto tylko ogólne efekty uczenia się.
4. Uczelnia nie spełnia wymogu standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu fizjoterapeuty (załącznik nr 7 do rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa

Wyższego z dnia 26 lipca 2019 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu lekarza, lekarza dentysty, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, diagnosty laboratoryjnego, fizjoterapeuty i ratownika medycznego (t.j. Dz. U. z 2021 poz. 755) w zakresie minimalnej liczby godzin zorganizowanych. W grupie zajęć z grupy C (podstawy fizjoterapii) znajdują się zajęcia nie ujęte w standardzie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu fizjoterapeuty, np. *transycja osób niepełnosprawnych do dorosłości* (90 godzin i 5 pkt ECTS), *zagadnienia pracy z osobami z niepełnosprawnościami – konwersatorium w języku obcym* – 2 pkt ECTS i 15 godzin. Odejmując te godziny z modułu C, brakuje w tej grupie 105 godzin zajęć i 7 pkt ECTS. Również w grupie zajęć D (fizjoterapia kliniczna) znajdują się zajęcia nie ujęte w standardzie, np. *rehabilitacja w wodzie* (45 godzin i 3 pkt ECTS), *wstęp do kinezylogii 1-2* (10 pkt ECTS i 150 godzin), *fizjoterapia w stomatologii* (2 pkt ECTS i 30 godzin), *fizjoterapia w laryngologii i okulistyce* (2 pkt ECTS i 30 godzin), *terapia zajęciowa i terapia kończyny górnej 1,2* (6 pkt ECTS i 120 godzin), *kinezylogia 1,2* (10 pkt ECTS i 120 godzin), *robotyka i wykorzystanie nowoczesnych technologii w rehabilitacji* (3 pkt ECTS i 45 godzin), *fakultet z wykorzystaniem metody tutoring* (2 pkt ECTS i 30 godzin). Brakuje w tej grupie zajęć 560 godzin i 38 pkt ECTS. Te godziny powinny być poświęcone na zajęcia kliniczne.

5. W harmonogramie realizacji programu studiów, w programie studiów, a także w opisach zajęć Wnioskodawca nieprawidłowo określił nazwy grup zajęć wskazanych w standardzie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu fizjoterapeuty.
6. Zakładane efekty uczenia się, treści programowe, formy i metody kształcenia nie tworzą spójnej całości; w niektórych przypadkach do zajęć wykładowych, np. z fizjologii ogólnej, przypisano efekty uczenia się w zakresie umiejętności: „student potrafi dokonać pomiaru i zinterpretować wyniki analiz podstawowych wskaźników czynności układu krążenia (tętno, ciśnienie tętnicze krwi), składu krwi oraz statycznych i dynamicznych wskaźników układu oddechowego, a także ocenić odruchy wszystkich poziomów układu nerwowego w zakresie bezpiecznego stosowania metod fizjoterapii”. Dotyczy to również takich zajęć jak *zdrowie publiczne czy przedsiębiorczość i rynek pracy*.
7. Do wielu zajęć zostały nieprawidłowo przypisane efekty uczenia się, które nie mają pokrycia w realizowanych treściach wykładów i ćwiczeń. To dotyczy m.in. takich zajęć jak: *anatomia dla celów fizjoterapii*, w wypadku których efekt uczenia się: „potrafi przeprowadzić badanie podmiotowe, badanie przedmiotowe oraz wykonywać podstawowe badania czynnościowe i testy funkcjonalne właściwe dla fizjoterapii, w tym pomiary długości i obwodu kończyn, zakresu ruchomości w stawach oraz siły mięśniowej” dotyczy zagadnień z grupy zajęć C-U1 z podstaw fizjoterapii; *fizjologia ogólna* – efekt uczenia się AW12 „zna i rozumie zewnętrzne czynniki fizyczne i ich wpływ na organizm człowieka” odnosi się do zagadnień z biofizyki, a efekt uczenia się AW17 „zna i rozumie mechanizmy rozwoju zaburzeń czynnościowych oraz patofizjologiczne podłoże rozwoju chorób” – do zajęć z patologii ogólnej; *fizjologia wysiłku fizycznego i diagnostyka fizjologiczna* – efekt uczenia się AU3 „student potrafi określić wskaźniki biochemiczne i ich zmiany w przebiegu niektórych chorób oraz pod wpływem wysiłku fizycznego, w zakresie bezpiecznego stosowania metod fizjoterapii” powinien dotyczyć zagadnień omawianych na biochemii (tymczasem zajęcia z biochemii w ogóle nie zostały ujęte w programie studiów).

8. W programie studiów nie uwzględniono zajęć z grupy C (podstawy fizjoterapii) ze standardu, takich jak: *kształcenie ruchowe i metodyka nauczania ruchu, terapia manualna, odnowa biologiczna, masaż, metody specjalne w fizjoterapii*, a efekty uczenia się właściwe wymienionym zajęciom zostały częściowo przypisane do zajęć z kinezyterapii, fizykoterapii i balneologii. Zajęcia opisane przez Wnioskodawcę w programie studiów jako *podstawy fizjoterapii* dotyczą tylko zajęć związanych z tzw. fizjoterapią ogólną i dodatkowo zawierają efekty uczenia się z grupy zajęć D (fizjoterapia kliniczna), np. DW16 „zna i rozumie założenia i zasady Międzynarodowej Klasyfikacji Funkcjonowania, Niepełnosprawności i Zdrowia (International Classification of Functioning Disability and Health, ICF)”, co nie znajduje uzasadnienia w treściach programowych tych zajęć.
9. W programie studiów znajdują się zajęcia, które nie odnoszą się do efektów uczenia zawartych w standardzie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu fizjoterapeuty, a także nie uzupełniają efektów związanych z kierunkiem studiów, np. *wybrane zagadnienia prawa* – efekt W13 „ma pogłębioną i uporządkowaną wiedzę na temat systemu rządów w Polsce, organów władzy wykonawczej, ustawodawczej i sądowniczej, ich kompetencji i wzajemnych relacji, zna zasady wymiaru sprawiedliwości w Polsce, kompetencje Sądu Najwyższego, Trybunału Konstytucyjnego oraz Trybunału Stanu”, efekt U01 „posiada umiejętności obserwowania życia politycznego, analizuje i ocenia decyzje podejmowane przez przedstawicieli władzy publicznej, w szczególności w zakresie ich legalności”. Ponadto zajęcia z biomechaniki narządu ruchu człowieka zawierają efekty uczenia się przypisane innym zajęciom, np. AU6 „potrafi przeprowadzić ocenę zdolności wysiłkowej, tolerancji wysiłkowej, poziomu zmęczenia i przetrenowania”, CU1 „potrafi przeprowadzić badanie podmiotowe, badanie przedmiotowe oraz wykonywać podstawowe badania czynnościowe i testy funkcjonalne właściwe dla fizjoterapii, w tym pomiary długości i obwodu kończyn, zakresu ruchomości w stawach oraz siły mięśniowej”. Z kolei zajęcia z grupy D (fizjoterapia kliniczna), na które składają się m.in. zajęcia z klinicznych podstaw fizjoterapii, zostały uwzględnione w harmonogramie realizacji programu studiów tylko częściowo. Brakuje efektów uczenia się z medycyny sportowej, neurochirurgii, neurologii dziecięcej oraz z medycyny paliatywnej. Również zajęcia z fizjoterapii klinicznej w dysfunkcjach układu ruchu nie uwzględniają efektów uczenia się z medycyny sportowej, a zajęcia z fizjoterapii klinicznej w chorobach wewnętrznych – efektów uczenia się z onkologii i medycyny paliatywnej. Ponadto zajęcia pod wspólną nazwą *planowanie fizjoterapii* (grupa zajęć D) nie uwzględniają w większości efektów uczenia się z planowania fizjoterapii w chorobach wewnętrznych. W programie studiów nie uwzględniono zajęć z diagnostyki funkcjonalnej w dysfunkcjach układu ruchu, w chorobach wewnętrznych i wieku rozwojowym.
10. Uczelnia nie prezentuje metod kształcenia dobranych do poszczególnych grup zajęć oraz efektów uczenia się. Wnioskodawca przedstawił tylko w opisie zajęć efekty uczenia się oraz ogólne treści programowe. W związku z powyższym nie można ocenić, czy przedstawione metody dydaktyczne są prawidłowe i zagwarantują osiągnięcie założonych efektów uczenia. We wniosku brakuje informacji na temat zajęć klinicznych czy zajęć realizowanych bezpośrednio z pacjentem poza uczelnią, a te wymagania zostały określone w standardzie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu fizjoterapeuty.

11. Program praktyk zawodowych, dobór miejsc ich odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów nie zapewnią prawidłowej realizacji praktyk oraz osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, w szczególności tych, które są związane z przygotowaniem zawodowym. Uczelnia nie wykazała, jaki rodzaj praktyki będzie realizowany w dwóch podmiotach, z którymi Uczelnia podpisała porozumienia.
12. Uczelnia wskazała, że zapewnia studentom wybór zajęć z właściwie przypisaną im liczbą punktów ECTS (88 pkt ECTS), ale przedstawiony przez Wnioskodawcę harmonogram realizacji programu studiów takiego wyboru nie przewiduje.
13. Z dokumentacji wniosku wynika, że w wyniku realizacji zajęć z języka obcego absolwent nabeździe tylko umiejętność porozumiewania się w języku obcym na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia, a powinien rozumieć się w jednym z języków obcych na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.
14. Sekwencja wybranych zajęć i ich zestawienie w programie studiów budzą zastrzeżenia i nie gwarantują osiągnięcia zakładanych efektów. Jako przykład należy wymienić fizjologię ogólną i biomechanikę narządu ruchu człowieka, które są równolegle prowadzoną z anatomią dla celów fizjoterapii, a powinny odbywać się po zakończeniu tych zajęć. Kolejny przykład to prowadzenie na czwartym roku zajęć *kliniczne podstawy fizjoterapii 1, 2, 3* równolegle z zajęciami *planowanie fizjoterapii*. Również 10 semestr studiów jest mocno przeciążony, m.in. za sprawą zajęć: *fizjoterapia w chorobach wewnętrznych 1, 2, fizjoterapia w dysfunkcjach układu ruchu 1, 2, fizjoterapia w chorobach układu nerwowego 1, 2* czy *fizjoterapia w pediatrii*, podczas gdy powinien być w większości poświęcony na praktyki zawodowe w wymiarze 510 godzin. Ponadto prowadzenie na piątym roku większości zajęć z grupy D (fizjoterapia kliniczna) powoduje, że studenci nie są przygotowani do realizacji praktyk zawodowych w zakresie fizjoterapii klinicznej (semestr zimowy, trzeci rok), praktyki profilowanej (wakacyjna, trzeci rok), praktyki w zakresie fizjoterapii klinicznej (semestr zimowy, czwarty rok) ani praktyki profilowanej wakacyjnej (czwarty rok).
15. We wniosku nie przedstawiono harmonogramu organizacji zajęć dla studentów. Nie sprecyzowano, jak odbywać będą się zajęcia i w jak licznych grupach. Nie można ocenić, czy harmonogram realizacji programu studiów umożliwia osiągnięcie efektów uczenia oraz czy jest zgodny z zasadami higieny pracy.
16. Zasady przyjęcia na studia nie umożliwią doboru kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się. Od kandydatów nie wymaga się posiadania zdanego egzaminu z przedmiotu dającego podstawy do podjęcia dalszego kształcenia w dziedzinie nauk o zdrowiu, np. biologii lub chemii.
17. Weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się nie obejmuje umiejętności praktycznych – brak zajęć klinicznych. Wnioskodawca nie przedstawił metod weryfikacji efektów uczenia się, zatem ocena ich odpowiedniego przypisania do zajęć nie jest możliwa. Opis metod weryfikacji uzyskania efektów uczenia się został zawarty przez Wnioskodawcę w jednym dokumencie ogólnym (Załącznik 1h. Weryfikacja efektów

uczenia się), w związku z czym nie można ocenić doboru praktycznych metod weryfikacji efektów uczenia się.

18. W dokumentacji wniosku nie przedstawiono zasad dyplomowania, w tym procedury egzaminu dyplomowego. Nie wiadomo więc, czy egzamin dyplomowy składa się z części ustnej (teoretycznej) i części praktycznej.
19. Nie jest spełniony warunek określony w art. 73 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 574 z późn. zm.), albowiem zakres doświadczenia zawodowego lub dorobku naukowego 7 osób nie jest wystarczający do pełnej realizacji zaplanowanych efektów uczenia się na wnioskowanym kierunku studiów. Tym 7 nauczycielom akademickim przydzielono prowadzenie zajęć niezgodnie z ich doświadczeniem zawodowym/dorobkiem naukowym. Szczegółowe informacje w tym zakresie zawarto w załączniku do uchwały. Ponadto we wniosku brak informacji o doświadczeniu zawodowym osób, którym powierzono zajęcia z fizjoterapii klinicznej (Moduł D-standard), brakuje informacji, na jakich oddziałach szpitalnych zatrudnieni są fizjoterapeuci, w związku z czym trudno obiektywnie ocenić, czy zajęcia zostały powierzone tym osobom prawidłowo.
20. Uczelnia nie dysponuje odpowiednią infrastrukturą dydaktyczną ani infrastrukturą konieczną do praktycznego przygotowania zawodowego, umożliwiającą realizację programu studiów i osiągnięcie przez studentów założonych efektów uczenia się. Uczelnia nie posiada obecnie wymaganych pracowni do prowadzenia specjalistycznych zajęć z fizjoterapii. Nie można ocenić, czy liczba i powierzchnia laboratoriów i pracowni oraz liczba stanowisk w laboratoriach i pracowniach specjalistycznych będzie/jest dostosowana do przewidywanej liczby studentów wnioskowanego kierunku. Również zaplanowana do zakupu ilość sprzętu uniemożliwia realizację zajęć dydaktycznych. Ponadto Uczelnia nie przedstawiła zewnętrznej bazy do zajęć kształtujących umiejętności praktyczne z zakresu fizjoterapii klinicznej, tzw. zajęć klinicznych z pacjentem, co uniemożliwia ocenę, czy infrastruktura, którą dysponuje Wnioskodawca, pozwoli studentom na osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się zawartych w programie studiów.
21. Biblioteka na potrzeby utworzenia kierunku fizjoterapia dokonała zakupu 23 publikacji i deklaruje, że kolejne będą realizowane wraz z pojawiającym się zapotrzebowaniem. Ze względu na brak w opisach zajęć zalecanej literatury nie można ocenić, czy Uczelnia dokonała właściwych zakupów i czy zasoby biblioteczne są zgodne pod względem aktualności i zakresu tematycznego z potrzebami procesu nauczania i uczenia się.

§ 2

1. Uczelnia niezadowolona z uchwały może złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.
2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, należy kierować do Polskiej Komisji Akredytacyjnej w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały.
3. Na składającym wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy, na podstawie art. 245 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, ciąży obowiązek zawiadomienia Ministra Edukacji i Nauki o jego złożeniu.

Uchwała nr 506/2022
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 7 lipca 2022 r.

§ 3

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Edukacji i Nauki,
2. Rektor Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Polskiej Komisji Akredytacyjnej
Podpisano podpisem kwalifikowanym w dniu
13.07.2022
Stanisław Wrzosek